

[Stavad]

men tæller 86 mandater, der var direkte imod, og så var der vel 3 partier, som udtalte noget i retning af, at de ville se, hvad der kom frem under udvalgsarbejdet, men som klart også havde betænkeligheder.

Jeg forstår godt ministerens behov for at konkludere på den måde, men jeg synes, vi også i den sag skal holde os til sandheden – ærlighed varer længst. Nogle påstår, det er fordi den bliver så lidt brugt, men det synes jeg ikke skatteministeren skal bidrage til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 38:

Forslag til lov om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 7/10 92).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om indkomststøtte til landbrugere.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 7/10 92).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Henrik Dam Kristensen (S):**

Det kan måske forekomme mærkeligt på

denne regnvejrsdag at tale om tørkehjælp, men 1992 har vejræssigt været et specielt år. Sommeren var den tørreste i de over hundrede år, hvor der er målt nedbørsmængder i Danmark. På Flyvestation Esbjerg blev der målt 2 rekorder. I de år, hvor man har foretaget målinger, var juni måned 1992 den absolut tørreste måned med stort set ingen nedbør, medens august 1992 til gengæld var den måned, hvor der er kommet mest nedbør.

I løbet af sommeren er der kommet mange meldinger om, hvor galt det står til. Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg tog på tørketur til Jylland, og dér fik vi ved selvsyn konstateret, at en række områder var særdeles hårdt ramt.

Og det blev slemt. Landbruget har opgjort tabet til omkring 5 mia. kr., men samtidig kan vi konstatere, at der er stor forskel på tabene – fra næsten normal høst til det, man kunne kalde misvækst. Det er også meget uens, hvor meget man er ramt – ikke kun fra egn til egn, men fra gård til gård.

Da det blev klart, at landbruget havde lidt ekstraordinære tab på grund af vejrforholdene, gav Socialdemokratiet positiv tilkendegivelse af, at vi havde forståelse for landbrugets situation.

Nu står vi med regeringens forslag til hjælp til de landmænd, der har lidt tørketab. Fra landbrugsministeren et forslag om statsgaranti og ydelsestilskud og ét om indkomststøtte til landmænd. Inden for en ramme på 500 mio. kr. kan der gives en garanti på lån i DLR med en løbetid på 10 år, og inden for en tilsagnsramme på 64 mio. kr. kan der ydes tilskud til betaling af lånene.

Betingelserne for at komme i betragtning er bl.a., at der er et høsttab på over 30 pct., en gældsprocent på mindst 50 og et hovederhvervs-kriterium, samt at det kan godtgøres, at der er økonomiske overlevelsessevner.

For forslaget til lov om indkomststøtte er der en tilsagnsramme på 72 mio. kr., og for at komme i betragtning skal man opfylde kriterierne: 30 pct. m.v., men derudover skal man have haft en særdeles lav indtægt i de foregående år.

Langt det meste af gildet bliver betalt af grovvarerfunds midlerne. EF deltager også med 25 pct. i indkomststøtteordningen, men den danske stat slipper formodentlig særdeles bil-

[Henrik Dam Kristensen]

ligt, så det kan altså ikke være på grund af midler til tørkehjælpen, at landbrugsministerens finanslovforslag indeholder besparelser på områder, der ellers er særdeles vigtige for erhvervet.

Men der er grund til at påpege, at nok slipper staten billigt, men den megen snak om, at det er landbrugets egne penge, er en sandhed med modifikationer. Nok har landbruget kunnet disponere over pengene efter gældende retningslinier, men de stammer oprindelig fra statskassen. Nu kan man godt blive lidt usikker med hensyn til, om det er en samlet regering, der står bag – i hvert fald kan man være usikker med hensyn til, om det er et enigt Venstre, der står bag forslaget.

Formanden for Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg, hr. Sønderby, har den sidste uges tid givet meldinger, der ikke tyder på enighed. Det er selvfølgelig ikke uinteressant for Folketinget at vide, om det er en enig regering, der har sine folketingsgrupper bag sig, eller der også i denne sag er splittelse i regeringen.

Fra landbrugets side har der været skiftende meldinger om tørkepakken, startende relativt positivt, men det virker, som om der er strammet op på de meldinger, som tiden er gået.

I Socialdemokratiet har vi konstateret, at den foreslåede tørkepakke er det, som landbrugsministeren mener der er behov for.

Uden at trække tingene i langdrag – for vi er enige i, at de landmænd, der kan komme i betragtning, har krav på en hurtig behandling i Folketinget – er der i alt fald én ting, vi nødvendigvis må give en lidt grundig udvalgsbehandling. Vi skal have undersøgt husmændenes kritik af tørkepakken. Hvis – og det har vi grund til at tro – de har ret i deres påstand om, at lovforslaget er skruet sådan sammen, at brug under 35 ha ikke kommer i betragtning, må vi ændre det, for selvfølgelig skal familiebrug ikke udelukkes.

Landbrugsministeren er naturligvis den, der har bedst mulighed – og har det store overblik og i øvrigt er tættest på tallene – for at vurdere tørkens omfang og landbrugets situation i almindelighed. Når landsbrugsministeren finder, at tingene kan klares inden for det beløb, der er til rådighed i grovvarefondene, er der for os kun at konstatere, at det er en lykke, at disse midler er til stede.

Med disse ord vil Socialdemokratiet medvirke til en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Rønholt (KF):

Jeg skal ikke her gentage de generelle vurderinger af behovet for støtte – det gjorde jeg under behandlingen af de to tidligere lovforslag – men jeg vil gerne føje den bemærkning til, at vi her er ovre i nogle ordninger, som har et helt andet sigte end de to øvrige forslag. Jeg tror, jeg taler landmændenes sag, når jeg siger, det var rarest, hvis man kunne undgå den ydmygende måde at gå til regering og Folketing på for at bede om hjælp; det tror jeg langt de fleste landmænd er enige med mig i. Når der alligevel er behov, så er det på grund af ganske ekstreme forhold, som også er beskrevet på et tidligere tidspunkt.

Jeg var i min forrige ordførelse inde på spørgsmålet generelle ordninger kontra selektive ordninger, og jeg skal ikke lægge skjul på – og kan også henviser til ordførelser om tidligere ordninger – at selektive ordninger har nogle fordele, idet man kan anvende få midler til en ret målrettet gruppe. Men der er desværre også nogle vanskelige sonderinger og nogle vanskelige sorteringsmekanismer. Der er uden tvivl tiltag af bureaukratisk art. Der er ved næsten alle disse ordninger tale om forskelsbehandling, hvor det ofte er meget små forskelle, som udløser enten tilskud eller ikke tilskud. Enten er man for stor, eller også er man for lille, eller også er man for gammel, eller også har man forkert etableringstidspunkt, eller også er man forpagter og ikke ejer.

Alle disse forskelle gør, at jeg tror, en masse landmænd, som lige akkurat ikke er tunge nok til at opfylde kriterierne, vil finde, at disse ordninger ikke er tilstrækkelige, og det kan jeg også godt forstå. Når man bevæger sig ude i landet mellem andre befolkningsgrupper end landmænd, kan man også godt forstå, at der her er nogle, som siger: Hvorfor skal landbruget have, men ikke vi? Vi har også problemer, som er samfundsskabte, og som ikke direkte er selvskabte.

Jeg kan også pege på nogle forhold her, som måske kan indgå i udvalgsbehandlingen, men som alt andet lige vil udløse mere bureaukrati og mere kontrol, nemlig bl.a. det forhold, at man godt kan finde eksempler på landmænd, som har haft tørketab, der overskrider den

[Rønhoft]

grænse, som er sat for, at man kan være omfattet af ordningerne, men hvor alternativ indtjening på en animalsk produktion gør, at de, skønt de hverken er i likviditetsvanskeligheder eller er uden skatteevne, alligevel er berettigede til at modtage støtte. Omvendt er der landmænd, som med 29 pct.s tørketab allerede af den grund er udelukket fra ordningen, skønt de på grund af andre aktiviteter har haft en meget negativ indtjening og hverken har skatteevne eller likviditet. Og sådan kunne jeg blive ved.

Jeg nævnte før, at andre befolkningsgrupper kunne komme i den situation, at de med en ordning som denne her ville være berettigede til at sige: Vi er lige så klemte som andre. Lad mig som eksempel nævne grænsehandelen, der over night har været ude for politiske beslutninger, som medførte, at hele forretningen gik i stykker. Der var ikke tørkeordninger til dem. Eller håndværksmestre, maskinhandlere og vognmænd osv., som måske lige så berettiget kunne komme i dag og sige: Jamen når den ene gruppe kunne få, hvorfor kan vi så ikke få?

Men jeg vil alligevel pege på nogle store forskelle, som gør, at Det Konservative Folkeparti kan gå ind for disse forslag. Landbrugets produktion er og har altid været af stor samfundsøkonomisk betydning. Der er stor beskæftigelse, og der er stor valutaindtjening. Det betyder ikke, at andre befolkningsgrupper og andre erhverv ikke har haft en tilsvarende betydning. Der er en række unge landmænd, som har etableret sig inden for de seneste år, og som ikke har haft en jordisk chance for at få tid til at konsolidere sig. Ofte står unge jo, når de har etableret sig, med store investeringsopgaver, og inden disse var begyndt at give afkast, meldte tørken sig.

Der er også det specielle ved en landbrugsvirksomhed, at hjemmet og arbejdspladsen er én og samme enhed og omfattet af de samme panterettigheder. Der er altså tale om en ekstraordinær situation, hvad alt andet lige alle er enige i.

Jeg tror heller ikke, andre erhverv finder det særlig ønskværdigt at være omfattet af politisk fastsatte vilkår i den udstrækning, som landbruget er. Man er bundet op i politiske krav til både mængder og priser. Man står altså i en ret bundet situation og kan hverken regulere sig ud af det ved at producere mere eller ved at

forhøje priserne, som markedsvilkårene i enhver anden situation ville få én til at gøre.

Vi står altså her i en afbalanceret ordning, hvor jeg godt kan forstå at nogle gerne så der var flere midler til rådighed, men hvor man netop må tage hensyn til, at ikke alle skal kunne komme med tilsvarende berettigede krav og sige: Vi vil også have.

Der er også det specielle, at både grovvarefondene og EF yder en ikke ubetydelig støtte til denne ordning. Skatteyderne bidrager på denne måde mindre, end man har set ved tidligere ordninger, og mange af disse ordninger, som der også er tale om, er lån, som skal betales tilbage.

Jeg vil ikke afvise, at der kan opstå ønsker om ændringer under udvalgsbehandlingen, men Det Konservative Folkeparti vil gerne under udvalgsbehandlingen se på, om der skulle være behov for ændringer, men det sker under forudsætning af, at det ligger inden for rammerne af det, der er afsat til lovforslagene. Jeg håber på en hurtig udvalgsbehandling, for det haster over for de betrængte landmænd.

Mejdahl (V):

Det har været sværere i år at holde festtaler og skabe feststemning ved eftersommerens høstfester, end det har været før. Selv om landbruget før har oplevet vanskelige produktions- og bjærgningsvilkår, har lønnen for sliddet som oftest været større. Og det siger sig selv, at meget høstbesvær overvindes lettere og med bedre humør, hvis høsten fylder siloen, som den plejer.

Bonden og alle andre er endnu en gang blevet mindet om, at vi ikke er herre over liv og vækst, uanset hvor meget vi stræber efter det. Den lektie er svær at lære, og jeg skal da også nok være forsigtig, når jeg siger, at den måske somme tider kan være nyttig at lære ikke kun for bønder, men for os alle sammen.

Her er vi efter min mening inde ved kernen og årsagen til, at regeringen har lagt en tørkepakke på Folketingets bord.

Naturkatastrofer eller det, der for nogle ligner en sådan, kan ingen tage højde for. Naturlovene kan ikke ændres, hverken med simpelt eller med kvalificeret flertal – heldigvis – men vi kan måske lindre følgerne en smule.

Da koldt og fugtigt vejr den 13. maj blev afløst af varme og grødevejr, tegnede alt igen til

[Mejdahl]

et normalt vækstår, men det blev som bekendt noget andet. Den sol, som brunede feriefolkets hud, var den samme, som sved bondens afgrøder væk. Stråforkortningen kom helt af sig selv.

Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg blev præsenteret for tørkeskaderne på en veltilrettelagt tur i det jyske den 22. juli. For udvalget og for os, der har gået i tørken, og for alle andre, som har lagt mærke til tørkeskaderne, har sommeren budt på et trøstesløst syn. Tabene er foreløbig gjort op til mellem 5 og 6 mia. kr. Men som det fremgår af landbrugsministerens skriftlige fremsættelse, er der store variationer mellem de enkelte landsdele, og variationerne er endnu større på de enkelte bedrifter. I år har vi for alvor fået en ufrivillig jordbonitering.

I den økonomiske oversigt fra august måned kan vi se, at regeringens økonomer har været nødt til at nedjustere forventningerne til væksten i bruttonationalproduktet med et halvt procentpoint eller 5 mia. kr. på grund af høsttabet. Høsttabet bliver altså til at mærke i hele det danske samfund.

Derfor er der heller ingen mening i at stille i udsigt, at høsttabet kan dækkes. Det kan det ikke. Når der gror mindre på den danske ager, så bliver det danske samfund alt andet lige fattigere. Den naturlov burde flere måske lære udenad. Derfor skal tørkepakken heller ikke betragtes som en erstatning for et høsttab på 5 mia. kr., men som et forsøg på at hjælpe jordbrugserhvervet igennem tabene, så tabene ikke forårsager katastrofale økonomiske følger for den enkelte landmandsfamilie.

Den 12. august skrev landboorganisationerne til statsministeren og anmodede om regeringens assistance, fordi den værste tørke i over 100 år truede mange bedrifters eksistens. Landboorganisationernes henvendelse var fulgt op af konkrete forslag til, hvordan en tørkepakke kunne se ud, og med tilsagn om at indstille, at restmidlerne fra grovvarefondene indgår i en tørkehjælpsordning.

Statsministeren svarede prompte tilbage, at regeringen også i lyset af landboorganisationernes henvendelse havde besluttet at nedsætte et interministerielt embedsmandsudvalg repræsenterende seks ministerier, der skulle gennemgå og analysere det foreliggende materiale og udarbejde udkast til de nødvendige foran-

staltninger. Arbejdet skulle være afsluttet ultimo september i år, og det blev det.

De lovforslag, vi behandler i dag, bygger i det væsentlige på de elementer, som landboorganisationerne foreslog, herunder også frigivelse af investeringsfondsmidler. Jeg skal ikke gennemgå lovforslagene i enkeltheder, men kun sige, at Venstre er enig i de forudsætninger, som landbrugsministeren har haft som grundlag, og som er udmærket beskrevet i lovforslagets bemærkninger og i ministerens skriftlige fremsættelse.

Da tørkepakken ikke skal erstatte det samlede høsttab, hvilket jeg før har været inde på – for det er en umulig opgave, og der er endelig også noget, som hedder erhvervsrisiko – synes vi i Venstre, at de kriterier, som er opstillet for at komme i betragtning, er rimelige: høsttabets størrelse, hovederhvervskravet, gældsprocenterne og en økonomisk overlevelsessevne.

Grænser afføder altid grænsetilfælde – sådan også her. Jeg håber, at det lykkes at lave rimelige afgrænsninger. Når disse kriterier er opfyldt, kan der ydes 100 pct.s statsgaranti for lån, som også er fritaget for stempelafgift. Nyetablerede kan også få ydelsestilskud. Nogle kan få indkomststøtte, som udbetales kontant og ikke over fem år, som EF-ordningen ellers lægger op til. Investeringsfondsmidler kan frigives uden tillæg, og uden at pengene er øremærkede til investeringer. Og virksomhedsordningen forbedres.

De sidste to elementer gælder ikke kun for landbrug med høsttab, men er en generel lempelse, som gælder alle erhvervsdrivende, som vi hørte det før under debatten om de to lovforslag.

Pengene hentes hovedsagelig i grovvarefondene, hvis vedtægter foreskriver, at pengene skal anvendes til landbrugsmæssige formål efter forhandling mellem landbrugsministeren, Landbrugsrådet, De Danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger.

Med en katastrofalt dårlig høst som baggrund vil Venstre gerne anbefale, at vi gennem lovgivning giver mulighed for at støtte de hårdest ramte landmænd, frilandsgartnere og skovbrugere – støtte med en række enkeltlementer, som samlet hjælper erhvervet.

Vi gør det for den enkelte landmandsfamilies skyld. Vi gør det, fordi landbruget år efter år tjener store summer hjem til Danmark, og for-

[Mejdahl]

di vi ikke kan undvære landbrugets eksport og beskæftigelse. Vi gør det for at understrege – også over for de unge, som vil gå ind i erhvervet – at vi regner med erhvervet. Vi gør det ved stort set at bruge landbrugets egne penge, nemlig grovvarefondsmidlerne. Og med de erfaringer, vi indhenter gennem frigivelse af investeringsfondsmidler, vil vi i Venstre arbejde målrettet for, at erhvervslivet fremover får mulighed for at modstå uventede krisesituationer uden at skulle stå med hatten i hånden og bede det offentlige om hjælp.

For os er det vigtigt, at erhvervslivet, også landbruget, får mulighed for at tjene flere penge og dermed også mulighed for at konsolidere sig bedre, end tilfældet er i dag. Kunne det komme ud af tørken i 1992, er der dog perspektiv i tørkepakken.

Venstres folketingsgruppe støtter tørkepakken, og vi medvirker gerne til en hurtig sagsbehandling i udvalget.

Birthe Hansen (SF):

Indledningsvis vil jeg sige, at al landbrugsstøtte gennem de senere år har været mere eller mindre målrettet mod de store brug. Eksempler herpå kan man bl.a. finde i Landbrugsmagasinet i Arne Riis' artikel den 15. oktober i år, hvoraf det fremgår af en rapport udarbejdet af Statens Jordbrugsøkonomiske Institut i 1990, at godt 36.000 landmænd i perioden fra 1960'erne og op til først i 1980'erne har modtaget støtte og krisehjælp svarende til ikke mindre end næsten 400.000 kr. pr. bedrift. Ifølge rapporten er der ingen tvivl om, at langt hovedparten af støtten er udbetalt til landmænd med storproduktion.

DLR har samme år udarbejdet en statistik, hvoraf det fremgår, at ca. 4.500 landmænd fik krisehjælp efter refinansieringsordningen. Af de 4.500, der fik hjælp, var antallet af landmænd med 50 ha og opefter næsten dobbelt så stort som antallet af landmænd med under 50 ha.

Også med de såkaldte yngre jordbruger-lån favoriseres de store gårde. Gård til 4 mio. kr.: statslån på næsten ½ mio. kr., gård til 1 mio. kr.: statslån på kun godt 50.000 kr.

Samtidig er de store landbrug dårlige skatteydere: Gårde på over 100 ha betaler i gennemsnit knap 80.000 kr. om året i personlige skatter, og hvis man trækker generelle driftstil-

skud fra, bidrager de med 54.400 kr. til den offentlige kasse, hvorimod gårde på 20-30 ha, når man også her har fratrukket de generelle tilskud, bidrager til den offentlige kasse med 54.300 kr. Altså er de små brugs bidrag kun 100 kr. mindre end storlandbrugets. Tallene fremgår af en rapport fra SJI 1992.

Til det, jeg allerede har nævnt om favorisering af de store, kan jeg føje, at de også favoriseres af EF-støtteordningerne, og hertil kommer det vedvarende borgerlige pres for at få jordskatterne fjernet.

Alt i alt må man nok sige, at de små landbrug klarer sig utrolig godt, når man ser den ihærdige indsats, der gøres for med støtteordninger og landbrugslov at udkonkurrere dem til fordel for stordriften.

Denne favorisering fortsætter efter vores mening i de to lovforslag, vi behandler i dag. I lovforslag nr. L 38 bliver landbrug på under 30 ha reelt udelukket fra optagelse af statsgaranterede lån, medmindre høsttabet er langt over 30 pct., idet der ikke ydes lån, hvis udmålingsgrundlaget udgør mindre end 25.000 kr. Igen er de store landbrug sikret med lån på op til 1 mio. kr.

En anden betingelse, som også fremgår af § 2, er, at den samlede gæld skal udgøre mindst 50 pct. af de samlede aktiver, hvilket jo betyder, at de, som har forstået at spare op i ejendommen og dermed har et for samfundet bedre skattegrundlag, ikke kan komme i betragtning.

I SF havde vi hellere set en helt anden form, nemlig en form for henstand med terminen beregnet i forhold til tørketabets omfang, og for at imødekomme kreditforeningernes soliditetskrav kunne staten træde til sammen med landbrugets fonde med en garanti af en nærmere fastsat størrelse.

Når jeg har sagt det, vil jeg også gerne gøre et par bemærkninger til både Venstres og De Konservatives ordførere. Til Venstres politiske ordfører, der under behandlingen af skatteforslaget stod og beklagede, at man nærmest med hatten i hånden skulle bede om hjælp til landbruget, og til De Konservatives ordfører, der har følt sig ydmyget, kan jeg sige, som SF's ordfører, Jens Thoft, sagde, at det er lidt underligt, at vi ikke fik opbakning fra landbrugets organisationer, da vi midt i 1980'erne fremsatte et forslag til en solidarisk katastrofe-

[Birthe Hansen]

fond, som netop skulle imødegå katastrofer, for man kan nemlig – i modsætning til, hvad Venstres ordfører, hr. Mejdahl, sagde – godt imødegå den slags katastrofer rent økonomisk. Havde vi dengang fået flertal her i Folketinget og fået opbakning fra landbrugets organisationer, havde man i dag kunnet imødegå den katastrofe, som tørken er for de landmænd, den har ramt. Men det ønskede man altså ikke dengang.

Vi vil nu overveje, om vi skal genfremsætte forslaget, og så kan vi håbe på, at man engang i fremtiden, hvis der skulle opstå en lignende situation, kan imødegå den ved hjælp af en katastrofefond, som man for længst har oprettet og indbetalt til.

Jeg vil herefter vende tilbage til de foreliggende lovforslag. Ifølge lovforslag nr. L 39 skal den, der søger om indkomststøtte her, bl.a. opfylde uddannelseskraav, altså have et grønt bevis. Det forekommer os noget urimeligt, at landmænd, der har erhvervet deres ejendom på lovlig vis, og som har landbrug som hovederhverv, ikke kan komme i betragtning, medmindre de har et grønt bevis, og ligesom i lov om høsttabslån skal også disse landbrug, der søger om indkomststøtte, have en gældsprocent på over 50.

Igen må jeg gøre opmærksom på, at vi finder det ganske urimeligt at straffe folk, som har båret sig rigtigt ad.

Jeg vil slutte med at gøre opmærksom på, at det i det store og hele er landbrugets fonde, der skal finansiere høsttabsordningen. Disse fonde tilhører både små og store landbrug, og derfor er det igen urimeligt, at de små landbrug skal medfinansiere de stores tab uden selv at kunne få noget tab dækket.

Når jeg har sagt alt det her, vil jeg også godt sige, at i SF har vi hele tiden været positive over for at række en hjælpende hånd økonomisk til de landmænd, der er ramt af tørken i år. Vi vil selvfølgelig gå ind i et positivt udvalgsarbejde og også meget gerne se udvalgsarbejdet afsluttet inden for en rimelig tid, så de, der er ramt af den katastrofe, bliver hjulpet inden for en kortere frist, end det ser ud til i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Fru Birthe Hansen sagde, at gårde under 30

ha næsten falder uden for ordningen. Jeg har også godt lagt mærke til i pressens behandling af tørkepakken, at man har været inde på det. Jeg vil godt gøre opmærksom på, at så firkanter kan det altså ikke stilles op.

Der var i Morgenavisen Jyllands-Posten den 16. oktober en beskrivelse af en landmands situation. Han havde 17 ha, og hvis hans tal ellers står til troende – og det har jeg ingen grund til at tro de ikke gør – så ville han efter de regler, der nu er fremlagt i landbrugsministerens forslag, kunne få et 10-årigt annuitetslån i DLR på 35.000 kr. Altså med 17 ha, når tabet er, som han havde skitseret, nemlig ca. 60.000 kr., så er det også muligt efter de regler, der nu er skitseret i lovforslaget, for de små landbrug at være med.

Så vil jeg vil godt sige igen til fru Birthe Hansen, at når vi er imod, at vi stiller et sådant bureaukrati op, som det vil være at lave en katastrofefond, så er det, fordi vi hellere vil gøre det sådan, at den enkelte bedrift bliver selvhjulpnen, og derfor kunne der være et perspektiv i at følge den tanke op, som ligger i skatteministerens forslag om frigivelse af investeringsfonds.

Niels Højland (FP):

Fremskridtspartiet er enig i, at landbruget i år har været ramt af en katastrofal tørke, og det er klart, at der er mange inden for det erhverv, der er økonomisk trængt i øjeblikket. Men vind og vejr er der jo ingen der er herre over.

Men der er også andre årsager til, at landbrugserhvervet har problemer. Jeg kan nævne nogle ting: braklægning, 2 m bræmme langs vandløb, vandmiljøplanen og så naturligvis det høje skattetryk, som også rammer det erhverv, som det rammer andre.

For lige at vende tilbage til den 2 meters bræmme: Da den blev vedtaget, bragte det sindene i kog, og mange sagde, at det var regulær ekspropriering uden erstatning. Men der var så mange, der slog til lyd for, at når vi fik braklægningsordningen, så kom den 2 meters bræmme ind under det, så det kunne man tage ganske roligt. Det viste sig blot, da vi nu fik braklægningsordningen, at så kom den 2 meters bræmme ikke med. Men nok om det.

Det fremsatte lovforslag er med små ændringer næsten identisk med tidligere hjælpeforslag, som Folketinget har vedtaget. Folketinget

[Niels Højland]

har vedtaget hjælp til landbruget i årene 1975, 1976, 1983 og 1987 efter usædvanligt vejr. Dybest set ønsker alle landmænd at kunne klare sig selv og sine. Mange landmænd føler det nedværdigende, at når landbrugserhvervet bliver ramt af krise, så har erhvervet i gode år ikke haft ordentlige muligheder for at konsolidere sig mod uventet tab og herunder også høsttab. Man har alene Folketinget at gå til.

Vi har da også fået henvendelser fra mange landmænd, der føler sig ilde berørt over at skulle stå med hatten i hånden. Der er derfor på baggrund af tidligere erfaringer behov for at overveje nye og anderledes løsninger på dette tilbagevendende problem. Løsningerne må naturligvis bygge på ordninger, der forener landbrugserhvervet og det frie private marked. Kun et landbrug, der er befriet for statens indblanding, kan være frit og tilfreds.

Derfor vil Fremskridtspartiet komme med en god alternativ løsning for landbruget. Fremskridtspartiet har i dag indleveret et beslutningsforslag om private forsikringer af landbrugs afgrøder. Vores løsning vil gøre erhvervet selvforsikret, vil gøre det uafhængigt af andre, så erhvervet fremover kan undgå at bede Folketinget eller EF om hjælp. Fremskridtspartiet har, siden tørken satte ind, arbejdet med alternative løsninger på dette tilbagevendende problem.

Vores studier har udstrakt sig til undersøgelser af samme problemer i andre EF-lande, og her viser det sig, at der i næsten alle andre EF-lande findes private eller delvis private forsikringsordninger for skader på afgrøder efter usædvanligt vejr. Af afgrøder, der kan forsikres i andre EF-lande, kan nævnes følgende: Aabrikoser, bananer, blomster, blomster, bælgplanter, citrusfrugter, druer, ferskner, grønsager, græskar, humle, kartofler og korn, meloner, oliven og paprika, pærer, sukkerroer, tomater, vinplanter og æbler – måske også Ingrid Marie-æbler, der er for små!

Så snart landmænd i andre lande kan forsikre så godt som enhver afgrøde, så burde danske landmænd også kunne gøre det. I Danmark er der alene tale om haglskadeforsikring, der fungerer uden nævneværdige problemer. Derfor må lignende private forsikringsordninger, som findes i andre lande, også kunne indføres på det danske marked til gavn for landbruget og til gavn for os alle.

Som en parallel til den ordning, som Fremskridtspartiet ønsker, kan ses den såkaldte stormflodslov, som Folketinget vedtog den 6. juni 1991. Den kan måske med fordel benyttes som model for en katastrofeordning for landbruget.

Fremskridtspartiet har tidligere stemt imod tørkehjælpsordninger for landbruget, fordi vi mente, at det ikke var den rette måde at hjælpe landbruget på; det bliver aldrig reel hjælp, men vil i mange tilfælde blot hjælpe på indtjeningen i de forskellige kreditinstitutioner.

Men denne gang er vi villige til at se positivt på det fremsatte forslag fra landbrugsministeren og sandsynligvis også stemme for forslaget, såfremt – og jeg understreger: såfremt – vort fremsatte beslutningsforslag om alternative private forsikringsordninger kan samle støtte. Vi vil med andre ord gøre vores tilslutning til det fremsatte forslag betinget af, at vort beslutningsforslag i en eller anden form kan vedtages. Vi vil ikke ultimativt holde fast i netop vores model, bare der på en eller anden måde kan etableres en alternativ løsning, der er tilfredsstillende for landbruget og for os. Alle Folketingets partier må være interesseret i, at der skabes ordninger, der betyder, at erhvervet fremover kan klare sig selv.

Fremskridtspartiet vil som nævnt se positivt på landbrugsministerens forslag, hvis landbrugsministeren og andre partier vil se positivt på vort forslag. Det vil alle parter være bedst tjent med nu og i fremtiden.

Så har jeg nogle korte kommentarer til lovforslag nr. L 39, som er finansieret på samme måde som L 38.

Fremskridtspartiet har forstået, at finansiering af disse to forslag primært kommer fra de to grovvarefonde, Andelsgrovvarehandelens Garantifond og Grovvarehandelens Garantifond, i alt ca. 162 mio. kr. Fremskridtspartiet vil umiddelbart ikke stille sig i vejen for, hvordan disse midler ved denne lejlighed anvendes. At anvende midlerne i disse to fonde til hjælp for landbruget efter en tørkekatastrofe må være på sin plads. Men efter at disse fonde er blevet tømt for i alt de ca. 162 mio. kr., er der jo ikke flere penge tilbage. Så skal man være klar over, at midlerne i fondene nu bruges til hjælp i år, og at der ikke efter fremtidige katastrofer kan ydes hjælp fra disse fonde, da de jo er blevet tømt nu.

[Niels Højland]

Derfor må der bygges noget nyt op, noget andet må sættes i stedet. Det er af afgørende betydning, at der bliver etableret permanente løsninger for fremtiden. Derfor vil jeg igen appellere til landbrugsministeren og alle partierne om, at der nu skabes alternative løsninger for landbrugserhvervet, gerne som skitseret af os i vort forslag.

Med dette vil Fremskridtspartiet gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Rønholt (KF):

Både fru Birthe Hansen og hr. Niels Højland gjorde meget ud af at finde en løsning på et forsikringsmæssigt grundlag, den ene på et kollektivt grundlag, den anden på et privat grundlag. Det er der for så vidt ikke så meget mærkeligt i.

Men hr. Niels Højland kender nok det forhold, at hvis man er ung og stærk, så koster det ikke så meget at få en livsforsikring. Er man derimod ældre og knap så rørig, så er præmien højere. Kunne man ikke også forestille sig, at de, som er ejere af jord, som har behov for vanding hver uge, må betale en højere præmie i en sådan ordning end landmænd, som ikke har tilsvarende behov?

Så hvis man skal finde en forsikringsordning på et privat grundlag, så er der altså nogle, som kommer til at betale en høj præmie, og andre, som næsten ikke kommer til at betale præmie. Og så ved jeg godt, hvordan resultatet af sådan en ordning kommer til at se ud. Så jeg kan ikke forstå, at man binder hele tilslutningen til denne her ordning op på, om der kan etableres frivillige forsikringsordninger. For selvfølgelig kan der etableres frivillige forsikringsordninger. Det er da sikkert en smal sag. Der står da sikkert mange forsikringsselskaber på lur efter at få nogle præmieindtægter. Men jeg tror, at hvis man regner efter, så vil det ikke være nogle ordninger, som får nogen stor udbredelse. Og hvis man begynder at sammenligne det med forsikring af bananer og rosiner, og hvad der ellers kan komme på tale, så er det nok på grund af helt specielle forhold. Det kunne være nattefrost, og det kunne være andre helt specielle forhold, der gjorde sig gældende. Når de ikke har fået den store udbredelse i Danmark, så er der nok en forklaring derpå.

(Kort bemærkning).

Niels Højland (FP):

Nu vil jeg ikke ind i nogen større diskussion med hr. Rønholt om, hvordan det kan etableres. Jeg er sikker på, at det nemt kan lade sig gøre her i Danmark uden de større problemer, når det kan i alle andre EF-lande, både Tyskland og England. Og de afgrøder, der kan forsikres dér, det er nøjagtig de samme, som man har her i Danmark. Og det dér med, at forsikringspræmien skulle blive dyrere for nogle end for andre, det tror jeg slet ikke på.

Men altså, der har ikke rigtig været vilje til – heller ikke fra landbrugsorganisationernes side – at tage en seriøs drøftelse af dette her problem.

Jeg har gjort det i sommer, at jeg har skrevet til nogle forsikringsselskaber. De har så skrevet tilbage til mig, at de har oversendt sagen til Assurandør-Societetet. Assurandør-Societetet har så skrevet til mig, at de var villige til at tage en drøftelse med landbrugets organisationer om det. Endnu har landbrugets organisationer ikke vist sig villige til at drøfte de problemer, men jeg håber, at Folketingets partier vil se positivt på det, når først der ligger nogle forslag, i stedet for at spænde ben for det, inden det kommer frem.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Jeg vil godt spørge hr. Niels Højland: Forstod jeg det rigtigt? Vil Fremskridtspartiet virkelig forsinke tørkepakken for dermed at sikre, at et beslutningsforslag nyder fremme?

(Kort bemærkning).

Niels Højland (FP):

Nej, vi vil ikke forsinke tørkepakken. Vi vil bare sikre os, at problemet ikke kommer igen. Men det gør det jo. Vi vil sikre os og Folketinget imod, at vi skal bruge tid på det igen senere, og også sikre, at landbruget ikke skal stå dér med hatten i hånden, for det synes vi da er nedværdigende for danske landmænd.

Svend Aage Jensen (CD):

Jeg er sikker på, at de fleste vil huske 1992 som det år, hvor sommeren startede i maj og sluttede i oktober. Mange danskere undlod at

[Svend Aage Jensen]

rejse sydpå i ferien for at være sikre på sol og varme, for det var der nemlig rigeligt af i Danmark, hvad turisterhvervet kom til at nyde godt af.

Desværre havde det gode vejr en kedelig bagside. Den for landbruget helt nødvendige og livgivende nedbør i vækstperioden udeblev. Mange landmænd startede høsten allerede i begyndelsen af juli for dog at redde lidt af det tvangsmodne korn. Havde det ikke været for vintersæden, som klarede sig bedst, ville situationen have været endnu mere alvorlig. Den er slem nok, som den er. Nu havde landbruget næsten vænnet sig til at gå fra den ene rekordhøst til den næste og var økonomisk slet ikke indstillet på en sådan lussing.

Det kan have flere årsager, at landbruget ikke generelt er økonomisk stærkt nok til at imødegå et høsttab af den aktuelle størrelse. Mange landbrug er som bekendt gældstyngede dels som følge af kapacitetsudvidelse af bedriften og dels som følge af den økonomiske udvikling med lav inflation og stagnation i prisen på landbrugsejendomme. Hertil kommer investeringspålæg i gylletanke, braklægning af produktionsjord, udlægning af bræmmer og jord-skatter, som for længst burde være afskaffet på produktionsjord.

Set på denne baggrund har mange landmænd og gartnere set frem til de bebudede lovforslag om tørkehjælp for 1992. I betragtning af, at det drejede sig om indtægtstab i størrelsesorden 5 mia. kr. i forhold til det foregående år, finder CD ikke det fremsatte tilbud til landbruget særlig imponerende. Det er overraskende og meget beklageligt, at landbrugsministeren ikke har fundet flere penge til formålet – problemet taget i betragtning. De såkaldte statsgaranterede lån, som landbrugsministeren kan yde garanti for inden for en ramme på 500 mio. kr., garanteres måske nok af ministeren, men når man læser bemærkningerne, hentes såvel ydelsestilskud som garantiindfrielse fra de midler, der ligger i grovvaregarantifondene, midler, som er tiltænkt andre formål.

Statens økonomiske bidrag til gennemførelse af de to lovforslag ser for mig ud til alene at andrage 7½ mio. kr., nemlig statens provenutab som følge af stempelfritagelse for høsttabslåne. I betragtning af den samfundsmæssige betydning, landbruget har – landbruget, som i forvejen fra samfundets side har været og er

pålagt enorme byrder – kunne man have forventet, at ministerens håndsrekning havde været noget større.

Ved fordelingen af lånemidlerne bemærker vi, at der ikke bliver lånemuligheder for de mindre landbrug, og vi savner også mulighed for en ordning for forpagtere, som ikke ifølge forslaget har mulighed for at benytte høsttabsoverordningen.

Med hensyn til forslaget om indkomststøtte til landbrugere mener CD, at muligheden bør undersøges for en bredere adgang til denne støtte. Muligheden vil vi søge afklaret under udvalgsarbejdet, som vi positivt vil deltage i.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på området, fru Marianne Jelved, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne udtale om de to lovforslag, nr. L 38 og L 39, at Det Radikale Venstre er positiv over for regeringens forslag om en høsttabsoverordning, som det er foreslået i de to lovforslag. Vi finder, at principperne er rigtige, og vi kan tilslutte os kriterierne for at komme i betragtning.

Vores eneste problem er, at vi mener, at det er uhensigtsmæssigt at have en grænse for udmålingsgrundlaget på 25.000 kr. Vi mener, at den grænse bør væk, og vi håber, at regeringen vil overveje dette forslag positivt.

Der er i forslagene vist hensyn til landbrugsgets tab og til landbrugets egne forslag, og vi synes, at det er flot, når regeringen beregner høsttabet i forhold til høsten i 1990 og 1991, hvor udbyttet var 10–15 pct. bedre end normalt.

Vi noterer os også, at regeringen ikke indregner faldende priser på korn, at vandingsudgifterne er med, og at der ikke trækkes fra for mindre udgifter til tørring.

Vi mener også, at landbrugets grovvarefond skal og kan bruges i denne situation. Landbruget skal være opmærksom på, at mange andre brancher har store problemer.

Endelig skal vi anbefale landbrugets organisationer at arbejde for en forsikringsordning, så det ikke er det offentlige, der hver gang skal træde til, hvis uheldet er ude igen.

Lysholm Christensen (KRF):

Baggrunden for de to fremsatte lovforslag er jo den økonomiske krise, som mange land-

[Lysholm Christensen]

mænd ganske uden skyld er kommet i som følge af sommerens tørke.

Landbrugserhvervet er et liberalt erhverv, som altid har måttet leve med store udsving i høst og indtjening år for år. Dette erhverv er i særlig grad afhængig af naturens luner og omskiftelighed. Kun i en vis udstrækning kan man sikre sig imod en naturkatastrofe, som denne sommers tørke med rette kan betegnes som. Kunstvandring er kostbar og ikke mulig alle steder i landet. Og tørkekatastrofen kom da også på et yderst ubelejligt tidspunkt og gav et helt ekstraordinært fald i høstudbyttet.

Landbruget står midt i en vanskelig omstillingsproces, hvor 15 pct. af dyrkningsarealet skal braklægges, salgsprisen for landbrugets produkter er vigende og tendensen i de senere års regnskabstal går i en forkert retning. Gælden vokser, dækningsbidraget falder. Der er kun i ringe grad stødpudekapital til rådighed i erhvervet i den givne situation.

Der er ganske enkelt et stort akut behov for økonomisk hjælp til en lang række landmænd, et behov, som kan legitimeres under henvisning til den store beskæftigelse i forskellige følgeindustrier, som kommer af den store animalske produktion i landbruget. Og så er der den betydelige eksportindtægt hidrørende fra landbruget, en indtægt, som pynter gevaldigt på vores betalingsbalance. Vi kan også nævne den depression, som breder sig blandt handlende og håndværkere ude omkring i de allerede hårdt ramte landdistrikter. Endelig kan man nævne de menneskelige omkostninger ved konkurser som følge af tørkekatastrofen.

Så der er altså mange gode grunde til, at der ydes en øjeblikkelig hjælp til erhvervet, og landbrugsministeren skal da heller ikke have utak for allerede her på dette tidligst mulige tidspunkt at have fremsat forslag. Men det er dog ikke ensbetydende med, at jeg finder forslagene gode nok.

Landbrugets organisationer spillede på et meget tidligt tidspunkt ud med et tilbud om at stille et væsentligt beløb fra grovvarefondene til rådighed, og det havde unægtelig været klædeligt, om regeringen så havde kvitteret med et rimeligt beløb af statsmidler foruden disse grovvarefondsmidler. Det er ikke sket. Derimod skal jeg ikke undlade at bemærke, at regeringen har fremsat et finanslovsforslag, som opererer med kraftige besparelser på landbru-

gets konsulenttjeneste, på vikarordningen og på midler til forskning.

Den manglende tørkehjælp sammenholdt med finanslovsforslaget viser – ja, jeg fristes til at sige en næsten kynisk holdning til erhvervet, til et erhverv, som bidrager væsentligt til vores samfundshusholdning.

I disse uger, hvor der forhandles om aktive-ring og fremskyndelse af investeringer, var det måske en idé at inddrage landbrugets situation i disse forhandlinger, for det har i høj grad også med aktivering at gøre. Der skal meget gerne nogle flere penge på bordet, hvis tørkepakkens virkelige skål få den tilsigtede virkning.

Angående de to konkrete lovforslag: L 38 om høsttåblån anser vi for at være et godt forslag i sit hovedsigte, men vi har dog et par betænkeligheder. Vi ville finde det mere rimeligt, hvis det var 20 pct. selvrisiko og ikke 30. Jeg er vidende om, at det er et EF-krav. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge: Hvor står det egentlig, at det er et krav fra EF, at der skal være 30 pct. i selvrisiko? Og for det andet er der ydelsestilskuddet. Efter forslaget kan jordbrugere kun få del i tilskuddet, hvis ejendommen er erhvervet efter den 30. juni 1986. Er seks år nu det rigtige sted at sætte grænsen? Vi vil godt overveje en lidt længere årrække.

Og endelig kan man spørge: Hvorfor skal de mindre brug udelukkes fra ordningen? Hvad med forpagterne? Vi har også bemærket, at der er inddraget nogle midler, som har været udlånt til bekæmpelse af Aujeszkys syge. Er det nu meningen, at svineavlerne skal til at betale nogle produktionsafgifter for at få disse penge betalt tilbage?

Ingen gør sig vel nogen tanker om, at vi kan dække hele høsttabet. Det kan naturligvis ikke lade sig gøre. Kan vi blot give lidt luft i landbrugets økonomi, således at så få som muligt må give op, så kan man vel ikke forvente stort mere af det offentlige, men jeg mener heller ikke, at forslagene, som de ligger nu, helt lever op til det.

Men langt mere alvorligt er det jo at se på det lidt mere langsigtede perspektiv, se på den løbende indtjening i erhvervet. Den er ganske givet for ringe, og derfor er det jo, at vi får disse tilbagevendende ønsker om hjælp i forskellige sammenhænge. Og når der er for ringe indtjening i erhvervet, så skyldes det bestemt ikke manglende flid og dygtighed fra land-

[Lysholm Christensen]

mændenes side, men det skyldes en for stor gældsbyrde og for ringe salgspriser på produkterne. Og derfor ligger der fortsat en stor opgave og venter på sin løsning, en løsning, der kan give erhvervet et løft, så det bliver mere selvhjulpent på længere sigt.

Det skal gå stærkt nu, det haster, vi skal have det hurtigt igennem udvalget, og Kristeligt Folkeparti medvirker konstruktivt hertil, så vi er med på en hurtig udvalgsbehandling.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke samtlige partier for tilslutning til forslagene. Det er jo ikke hver gang, regeringen fremsætter forslag, at man er i den heldige situation at kunne sige, at der er stort set opbakning fra samtlige partier. Vel, der var nogle, der havde lidt betingelser og godt kunne se det lidt anderledes, men alt i alt en erkendelse fra Folketinget af, at forslagene her er rigtigt adresseret, at det er den rigtige sammenskrning, de rigtige elementer. Det betyder jo selvfølgelig, at der ikke skulle være behov for at komme med ret mange yderligere kommentarer fra min side. Det er derfor også kun et par enkelte områder af det, ordførerne har fremført, jeg føler trang til at kommentere.

Det er ikke hensigten, at det her skal være noget særligt skel mellem store og små bedrifter, selvfølgelig ikke. Det har ikke på nogen måde været hensigten, og jeg kan godt sige til fru Birthe Hansen, fru Elisabeth Arnold, hr. Lysholm Christensen og flere, der har været inde på bundgrænsen på de 25.000 kr. – hvis det er et særlig stort problem – at den er indsat af, skal vi sige rent administrative grunde. Jeg har været nok så naiv at tro, at der måske ikke var særlig mange, om nogen overhovedet, der fandt det hensigtsmæssigt at optage lån, hvis det var under 25.000 kr., når man betænker den ulejlighed og de omkostninger, som også er forbundet med det. Men det skal vi ikke gøre til noget stort problem, og jeg vil gerne på opfordring se positivt på, at vi ændrer det, for der er jo ingen grund til, at der skal stå noget, som kan give anledning til misforståelse.

Nogle ordførere anvender det udtryk: Det kunne være hensigtsmæssigt med flere penge i ordningen – det var hr. Svend Aage Jensen og hr. Lysholm Christensen og andre, der nævnte det – men det er vel ikke et spørgsmål om, hvor

mange penge der er i ordningen, det afgørende spørgsmål må vel være: Er kriterierne rigtige? Og så må man sige: Ja, så er det de landmænd, der falder ind under de kriterier, som man så må finde finansiering for. Jeg vil da være så fri at sige, at vi må da være lykkelige for – hvis vi er enige om, at kriterierne er rigtige, og at de rammer rigtigt – at der så ikke er behov for flere penge, hvis vores beregninger ellers holder stik, for ellers havde det jo blot betydet, at høsttabene skulle have været endnu større, og det er der vel ingen der kan ønske. Og hvis vi lige kigger en lille smule på kriterierne, så er det rigtigt, at det er 30 pct. som indgangskriterium; det er et generelt EF-kriterium, når man giver den type erhvervsstøtte.

Og det er faktisk et kriterium, som vi skal være vældig glade for, for i langt de fleste tilfælde er der jo andre lande, der er udsat for den type situationer her og måske oven i købet har en stærkere vilje til at bruge, skal vi sige statsstøtteinstrumentet i konkurrenceforvridende hensigt. Det er jo ikke hensigten her. Så derfor kan vi kun være tilfredse med, at der findes sådanne kriterier for, hvordan man kan yde hjælp i den type situationer.

Der er vel heller ingen, der kan mene, at andet end hovederhvervs-kriteriet må være berettiget. Hvis det er landmænd, vi skal hjælpe, må vi vel også forvente, at det er landmænd, vi hjælper. Der er vel heller ingen, der kan have noget imod eller finde det forkert, at der skal være behov for hjælpen, altså at man har en gældsprocent, der gør, at der er behov for det, og endelig, at den hjælp, som så ydes, også hjælper. Jo, men det er de kriterier, som er opstillet, og så er der oven i købet, som der blev understreget også af fru Elisabeth Arnold, regnet ud fra 1990-91, som jo alle godt ved ikke var de dårligste høstår. Der er også regnet ud fra, at der ikke fradrages for forskellige ting som sparede tørringsomkostninger. Blot dette for at understrege, at vi har anlagt en bestemt, en bestemt liberal fortolkning af, hvordan disse ting bør og kan regnes ud.

Derfor skal man måske oven i købet kun være glad, hvis der ikke er behov for flere midler end dem, der er skitseret. Og så er der vel heller ingen, der kan anfægte, at det er grovvarefondsmidlerne, der bruges først.

Jeg vil gerne understrege, at dette også skal ses i sammenhæng med de forslag, som tidlige-

[Landbrugsministeren]

re er blevet behandlet, og hvor der var tale om, at man, skal vi sige berørte indtægtssiden, altså lempelserne i investeringsfondshenlæggelser og virksomhedsbeskatningen.

Til hr. Niels Højland: Vi vil naturligvis gerne se på det forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat, men umiddelbart synes det at virke lidt ulogisk, hvis der skal være en lovgivning om at indgå private forsikringer. Det er vel normalt sådan, at hvis folk ønsker at tegne en forsikring inden for et bestemt område, gør de det, og så gælder de almindelige forsikringsbetingelser; under normale omstændigheder er der således ikke behov for, at der lovgives på det område. Men lad os nu se på de forskellige bemærkninger og tilføjelser, som er kommet fra ordførerne; dog vil jeg gerne appellere om, at vi kan få et hurtigt udvalgsarbejde, så vi kan få disse ting besluttet hurtigt; det er der i høj grad behov for i landbruget. Her er i hvert fald et område, hvor man kan sige at hurtigt hjælp er dobbelt hjælp.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti og rentetilskud m.m. ved udlån til yngre jordbrugere.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 7/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Peter Christensen (S):**

Indtil efteråret 1991 ydede Dansk Landbrugs Realkreditfond lån til yngre jordbrugere, og det var under hensyntagen til, at mælkekvoten indgik i belåningsgrundlaget. Reglerne blev ændret, så mælkekvoten udgik af vurderingsgrundlaget, fordi der opstod usikkerhed om mælkekvotens panteretlige stilling.

Denne usikkerhed er blevet fjernet i lovforslaget, og det tilsigtes nu, at man stiller de få, der er kommet i klemme, lige med de jordbrugere, der har opnået yngre jordbrugerlån, dengang mælkekvoten indgik i pantsætningen, og det kan opnås ved at give et supplerende lån til dem, der er kommet i klemme. Ud fra et retfærdighedssynspunkt er lovforslaget en naturlig konsekvens, og økonomisk kan det få stor betydning for de få jordbrugere, som er blevet ramt af stramningen.

Hvis alle de berørte optog supplerende lån, ville det for statens vedkommende betyde en ydelse de første 4 år på ca. 70.000 kr. om året, hvorefter udgiften ville blive nedtrappet, men det er nok meget tvivlsomt, om alle vil optage et lån.

Det er også positivt, at lovforslaget hverken har økonomiske eller administrative konsekvenser for amter og kommuner.

Med disse bemærkninger kan jeg meddele, at Socialdemokratiet ser med stor velvilje på denne sag og kan anbefale, at lovforslaget får en hurtig og velvillig behandling.

Rønholt (KF):

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Mejdahl (V):

I en henvendelse til landbrugsministeren før jul 1990 satte Realkreditrådet spørgsmål ved, om mælkekvoterne er omfattet af pant i fast ejendom. Det var Mælkeudvalgets købsalg-ordninger og EF's opkøbsordninger, der foranledigede henvendelsen, der blev videregivet til Justitsministeriet, som den 12. august 1991 i et notat fastslog, at en mælkekvote næppe kan anses for omfattet af pant i fast ejendom i tinglysningslovens forstand.

Denne vurdering fra justitsministeren var årsag til, at Realkreditrådet i eftersommeren 1991 ændrede vurderingspraksis, så låneudmålingen blev reduceret med 2 kr. pr. kg mælkekvote på kvægeejendomme, hvilket følte